

29.2.2008 / EP

KATSAUSTA KANSALLISKIRJASTON TOIMINTAAN V. 2007

Hellevi Yrjölän (varsinainen jäsen) jäädessä eläkkeelle Tilastokirjastosta ja Annikki Roosin (varajäsen) jäädessä opintovapaalle Kansanterveyslaitoksesta oli Kansalliskirjaston johtokuntaan saatava uudet erikoiskirjastojen edustajat. Silloinen työvaliokunta vei asian neuvoston käsittelyyn ja asiasta käytiin keskustelua ja äänestystä. Tämän pohjalta johtokuntaan valittiin kesken kauden ajalle 1.1. – 31.7.2007 varsinaiseksi jäseneksi Elisa Paavilainen SYKEstä ja varajäseneksi Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä Kotuksesta.

Elokuussa 2007 valittiin Kansalliskirjaston uusi johtokunta ja siihen valittiin seuraavat jäsenet ajalle: **1.8.2007 – 31.7.2010**

Johtokunnan puheenjohtajaksi nimettiin dekaani, professori Hannu Niemi.

Opetusministeriön edustajat:

Erikoistutkija Markku Suvanen (kirjastotoimentarkastaja Barbro Wigell-Ryynänen)

Kirjastosektoreiden edustajat:

- **Ammattikorkeakoulut - konsortio**
Tietopalvelupäällikkö Ulla Ohvo, Etelä-Karjalan amk, (bibliotekschef Maria von Hertzen, Arcada)
- **Erikoiskirjastojen neuvosto**
Tietopalvelupäällikkö Elisa Paavilainen, Suomen ympäristökeskus (tutkija, jaosvastaava Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus)
- **Yleisten kirjastojen neuvosto**
Kirjastotoimen johtaja Maija Berndtson, Helsingin kaupunginkirjasto(kirjastotoimen johtaja Erkki Romppainen, Kajaanin kaupunginkirjasto)
- **Yliopistokirjastojen neuvosto**
Kirjastonjohtaja Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto, (ylikirjastonhoitaja Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto)

Helsingin yliopiston edustajat:

Dekaani, prof. Hannu Niemi (dekaani, prof. Aila Lauha)
Dekaani, prof. Ulla-Maija Kulonen (prof. Fred Karlsson)
prof. Kristiina Wähälä (dekaani, prof. Jukka Kola)

Kansalliskirjaston henkilökunnan edustaja

Pääsuunnittelija Esa-Pekka Keskitalo (kirjastonhoitaja Harri Ahonen)

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan edustaja:

FL Sakari Katajamäki (FM Ville Sinnemäki)

Opetusministeriön ja Helsingin yliopiston yhteisesti nimeämät edustajat:

Ministeri Antti Tanskanen (strategia- ja kehitysjohtaja Ismo Silvo, YLE)
Koneen säätöön varapuheenjohtaja, dos. Ilona Herlin (Suomen tietokirjailijoiden yhdistys ry:n puheenjohtaja FT, dos. Pirjo Hiidenmaa)
Kustannusjohtaja Leena Majander (kirjailija, FK Kaari Utrio)

Takanani on nyt 8 kokousta johtokunnassa, joten ehkä voin kertoa jo jotakin. Minusta on tärkeää, että EriK-neuvostossa muistetaan tämä KK:n jäsenyyssasia, koska havaintojeni mukaan johtokunta on "kentällä" aika näkymätön ja hahmoton toimija. Tämä johtunee ainakin siitä, että johtokunnan asiat ovat luottamuksellisia eikä esim. asiakirjoja pääse lukemaan verkon kautta. Johtokunnan jäsenillä on käytössään ekstranet-tyyppinen wiki-alue, johon jäsenet pääsevät omilla tunnuksilla. Lisäksi jokainen jäsen on allekirjoittanut käyttöoikeussitoumuksen.

Tiedustelin johtokunnassa, missä määrin asioista saa puhua ulos. Olen ymmärtänyt asian niin, että dokumentteja ei saa jakaa eikä kertoa osallistujien henkilökohtaisista kannanotoista. Sen sijaa saa kertoa, mitä aiheita on käsitelty.

Vuoden aikana esillä on ollut mm. seuraavia asioita:

- Kansalliskirjaston uusi organisaatio ja sen työjärjestys
- neljän tuloalueen johtajien nimeäminen
- talousraportit 2006 ja 2007
- kirjaston laadunvarmistuksen valmistelu osana auditointia
- tietohallintostrategian käsittely
- vapaakappalelaki
- Digitalia-asiat
- henkilöstösuunnitelma vuosille 2008 – 2015
- Heikki A. Reenpään lahjoittama Fennica-aineisto ja Reenpää-huoneen avajaiset 24.1.2008
- Kansalliskirjaston asiakirjat Opetusministeriön kanssa käytävää tulosneuvottelua varten koskien vuotta 2009
- Kansalliskirjaston viestintäohjelma 2008 – 2010 .

Pohdintaa kuluneesta vuodesta:

Jäsenyys johtokunnassa on ollut itselleni näköalapaikka, mutta myös opin sauna. Koska johtokunnan työstä ei käydä keskustelua kirjastoverkossa, paikka on uudelle jäsenelle aivan uusi kokemus, johon ei oikeastaan voi etukäteen valmistautua. Helpottavaa on ollut se, että monet asiat sinänsä ovat tuttuja kentältä, esim. FinELibiin liittyvät asiat, mutta toisaalta haasteellista on se, että johtokunnassa näkökulma on toinen. Ennen kokouksia jäsenet saavat kohtuullisen paljon luettavaa, joten kokouksiin joutuu vakavalla mielellä valmistautumaan. Kansalliskirjastossa on sama tilanne kuin erikoiskirjastoissa, vaikka skaala on toinen. Sielläkin laivan kurssi on muuttumassa ja sisäisesti joudutaan koko ajan miettimään asiakaskunnan tarpeita ja voimavarojen riittävyttä. Eläkkeelle lähtöjen seurauksena lähivuosina on vapautumassa runsaasti voimavaroja.

Yksi asia, jota johtokunnan jäsen joutuu miettimään, on oman tehtävän luonne. Toisaalta olen erikoiskirjastojen edustaja ja täten pitämässä niiden puolta. Toisaalta taas johtokunnan työssä ei näy vahvasti edunvalvonta, koska kyse on Kansalliskirjaston ja kirjastoverkon toiminnan kehittäminen yhteen hiileen puhaltamalla. Minusta tärkeintä on yrittää vaikuttaa asioiden opetusministeriön edustajien kautta. Heidät olisi saatava näkemään, että kirjastoverkkoa on kehitettävä kokonaisuutena. Nyt on viimeinen hetki tehdä tälle asialle jotakin, koska rakenteellinen uudistus julkishallinnossa liittyy nyt yhteen organisaatioita, jotka aiemmin ovat edustaneet eri sektoreita, esim. yliopistot ja tutkimuslaitokset tai yliopistot ja amkit. Pelkästään yhden tai kahden sektorin kehittäminen opm:stä käsin alkaa olla todella haasteellista.

Otan mielelläni vastaan kehittämisajatuksia ja viestejä liittyen Kansalliskirjaston johtokunnan työhön.

Elisa Paavilainen
Suomen ympäristökeskus / Tietopalvelu
elisa.paavilainen@ymparisto.fi